

Halle-Vilvoorde Komitee

Voorstel tot oprichting van een Vlaams Instituut voor Taal- en Integratiebeleid

Het is zonder meer duidelijk dat de verfransing in Vlaams-Brabant op brede schaal verder gaat en dat een krachtig ingrijpen nodig is om het tij te keren.

Hierbij dient voor ogen gehouden dat de Vlaamse regering het probleem van de verfransing van Vlaams-Brabant niet voor zich uit kan blijven schuiven: hoe langer met een standvastige en doelbewuste politiek wordt gewacht, hoe heviger het probleem, als een boemerang, op een later tijdstip zal terugkomen. Hoe later men eraan begint, hoe belangrijker, duurder en moeilijker de te nemen maatregelen zullen zijn, en hoe meer ze mogelijks op weerstand zullen stuiten.

Verschillende Vlaamse overheden hebben reeds initiatieven in de goede richting genomen. Het blijven echter vaak nog te veel geïsoleerde acties, die niet gecoördineerd worden, en die vaak zelfs door andere initiatieven van diezelfde overheden worden tenietgedaan. Er is nood aan een globale visie op het beleid en aan overkoepeling, stroomlijning en coördinatie van de reeds bestaande initiatieven.

Wij pleiten derhalve, naar het voorbeeld van Québec, voor de dringende oprichting van een onafhankelijk bestuur met ruime bevoegdheden en middelen, dat als taak heeft het Nederlands karakter van Vlaams-Brabant, van Voeren, van de Vlaamse faciliteitengemeenten, en zelfs van geheel Vlaanderen te bevorderen en te vrijwaren.

Het voorbeeld van Québec:

Vlaanderen is niet het enige land dat met taalproblemen heeft te kampen. De situatie van het Nederlands in Vlaams-Brabant, de faciliteitengemeenten en Brussel is voor een groot deel te vergelijken met deze van het Frans in Québec en Montreal.

De provincie Québec telt ongeveer 7 400 000 inwoners. Veruit de grootste bevolkingsconcentratie vindt men in Montréal (2 200 000 inwoners) op de grens van het Engelse taalgebied. Volgens de volkstelling van 1981 was het Frans de moedertaal van 82,4% van de Québécois (80,7% in 1971). De grootste concentratie anderstaligen bevindt zich in Montreal (ongeveer 40% van de bevolking van Montreal).

Om de verengelsing tegen te gaan heeft de provincie Québec een indrukwekkende reeks maatregelen genomen, die neergelegd zijn in de "Charte de la langue Française", goedgekeurd in 1977. Het gaat enerzijds om strenge voorschriften inzake het gebruik en de kennis van de Franse taal en anderzijds om de oprichting van de "Office de la langue française".

De "Office de la langue française " is een dienst met ruime bevoegdheden en middelen. Blijkens het jaarverslag 1993-1994 heeft de dienst een kader van 299 personeelsleden, waarvan 283 effectief ingevuld. Het budget bedroeg in hetzelfde jaar 19 541 930 Canadese dollar, hetzij meer dan 500 000 000 BEF. Alleen al de directie "francisation" beschikt over meer dan 100 man. (Meer informatie over de dienst en zijn werking is te vinden op de website: <http://www.olf.gouv.qc.ca>).

Ook in ons land werden voor punctuele problemen aparte instellingen opgericht die heel wat invloed uitoefenen (bijvoorbeeld centrum Leman, Koning Boudewijnstichting).

Opdrachten van het instituut:

De opdracht van het instituut zou zeer ruim moeten zijn, met als doelstelling de vrijwaring en versterking van het Nederlands karakter van Vlaanderen en van zijn grensgebieden. De bevoegdheden kunnen onder meer zijn:

- voorbereiden en uitstippelen van het beleid tot behoud of versterking van het Nederlandstalig karakter van alle gemeenten van het Nederlands taalgebied;
- opstellen van een inventaris van de probleemgebieden en -punten;
- advies verstrekken aan de Vlaamse regering en andere overheden met betrekking tot alle problemen in verband met het behoud van het Nederlands karakter van het Nederlands taalgebied;
- coördinatie, tenuitvoerlegging en/of toezicht op de tenuitvoerlegging van het beleid (vele initiatieven zijn nu versnipperd, overlappen elkaar, of werken elkaar soms tegen : terwijl bvb. de provincie Vlaams-Brabant een campagne voerde om de handelaars aan te moedigen het Nederlands te gebruiken, reed De Lijn in Vlaams-Brabant met tweetalige reclame rond);
- de wetenschappelijke studie en documentatie (ook rechtsvergelijkend);
- onderzoek van de bestaande taalwetgeving, aanduiden van de leemten ervan, opstellen van een ontwerp van nieuwe gecoördineerd taalwetboek, voor te leggen aan de Vlaamse Raad;
- waken over het correct taalgebruik in alle overheidsteksten (inclusief decreten en wetten);
- opstellen en uitvoeren van programma's voor vernederlandsing en voor integratie van de anderstaligen;
- toezicht op de toepassing van de taaldecreten (na wijziging van de bestaande taal decreten) onder meer wat betreft het taalgebruik in de ondernemingen, in een eerste fase stimulerend (o.a. afsluiten van covenanten zoals in Québec), indien nodig ook repressief ;

- breed overleg met de betrokken plaatselijke overheden en stimuleren van openbare en private initiatieven ;

- het coördineren van alle reeds bestaande activiteiten en initiatieven met dezelfde doelstelling ;

- opstellen van een jaarlijks verslag over de activiteiten, de evolutie van de toestand, de bekomen de resultaten en voorstellen tot bijsturing van het wetgevend kader en het beleid;

- gebruik van het Nederlandse aanmoedigen, zelfs waar geen wettelijke verplichting bestaat;

- eventueel in samenwerking met de Nederlandse taalunie: vaststellen van officiële Nederlandse termen voor nieuwe woorden die uit het Engels of het Frans komen overgewaaid;

- toekennen van subsidies aan initiatieven die het uitgestippelde beleid ondersteunen;

- het gehele beleid ondersteunen met informatieve en publicitaire campagnes;

- er kan tevens bepaald worden dat alle overheden voor projecten met een bepaalde omvang, gelegen in de vooraf door de Vlaamse Gemeenschap aangeduide gebieden, verplicht het advies van het instituut moeten inwinnen, met betrekking tot de gevolgen op taalgebied van de voorgenomen projecten; minstens dient een veto- of schorsingsrecht aan het instituut te worden toegekend ten aanzien van projecten of maatregelen waarvan het oordeelt dat ze nadelig zijn voor het Nederlandstalig karakter van het gebied of dat zij strijdig zijn met het uitgestippelde beleid;

Samenstelling en werking:

Het instituut wordt geleid door een Raad van Bestuur, bestaande uit zes leden en de voorzitter. De zes leden worden voor vijf jaar benoemd door het Vlaams Parlement, waarvan drie op voordracht van de Nederlandse Taalunie, één op voordracht van de Bestendige Deputatie van de provincie Vlaams-Brabant en twee op voordracht van de grote nationale cultuurverenigingen. De voorzitter wordt, op voordracht van de Raad van Bestuur, benoemd door de Vlaamse regering, voor een hernieuwbare periode van vijf jaar. Er is, zowel voor de leden van de raad van bestuur als voor de Voorzitter absolute onverenigbaarheid met enig politiek mandaat.

De voorzitter is belast met het dagelijks bestuur en mag geen andere bezoldigde functie uitoefenen. Hij geniet het personeelsstatuut van een directeur-generaal.

Het budget en het personeelskader worden vastgelegd door het Vlaams Parlement.

Het instituut functioneert als een autonoom bestuur, onafhankelijk van de Vlaamse regering en vrij van alle directe politieke invloeden. Het beheert zijn budget en zijn personeel autonoom. Het budget bedraagt minimum 500 000 000,-fr. Het instituut mag ook giften ontvangen en een eigen patrimonium bezitten.

Teneinde de begroting van de Vlaamse Gemeenschap niet te zwaar te belasten zou bepaald kunnen worden dat - behoudens de eerste tien kaderleden - het personeel dient aangeworven onder de bestaande ambtenaren van de Vlaamse Gemeenschap en/of dat de gemeenten een bijdrage van x frank per inwoner dienen bij te dragen.

Zetel:

Het instituut heeft zijn zetel in Halle-Vilvoorde en mag daarnaast kantoren oprichten in alle gemeenten van het Nederlands taalgebied en in Brussel.

Rechtsgronden:

De rechtsbasis ligt in de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap onder andere inzake culturele aangelegenheden (bescherming en luister van de taal), onderwijs, persoonsgebonden aangelegenheden (onder meer het beleid inzake onthaal en integratie van inwijkelingen), taalgebruik in bestuurszaken en in het bedrijfsleven.

Halle-Vilvoorde Komitee
Mei 2000